Valtiovarainministeriö

EUS Haanpää Tiina(VM), Ikonen Susanna(VM)

NEUVOSTORAPORTTI VM2016-00407

13.07.2016

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 12.7.2016; yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasiat -neuvosto 12.07.2016

Slovakia esitteli puheenjohtajuuskautensa työohjelman, jonka keskeisiä teemoja ovat mm. talous- ja rahaliiton kehittäminen, sekä veronkierron ja petosten ehkäiseminen.

Neuvostossa käytiin keskustelu liittyen komission 5.7. antamaan tiedonantoon ja direktiiviehdotukseen lisätoimista vahvistamaan avoimuutta ja veronkierron torjuntaa.

Keskustelu käytiin myös komission 5.7. julkaisemasta rahanpesudirektiivin muutosehdotuksesta, jonka tavoitteena on estää terrorismin rahoitus ja tehostaa viranomaisten tiedonsaantia.

Neuvostossa hyväksyttiin päätös, että Espanja ja Portugali eivät ole ryhtyneet tehokkaisiin toimiin liiallisten alijäämien poistamiseksi.

Lisäksi neuvostossa hyväksyttiin päätelmät liittyen Baselin komitean työhön, keskusteltiin investointien esteiden purkamisesta, sekä hyväksyttiin maakohtaiset suositukset 2016 ja yhteinen kanta G20-valtiovarainministereiden kokoukseen. Lisäksi kuultiin komission ja Euroopan keskuspankin esitykset laatimistaan lähentymisraporteista.

Euroryhmän aiheina olivat euroalueen taloustilanne sekä finanssipoliittinen viritys, Irlannin ja Portugalin ohjelmanjälkeiset seurannat, vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpano Espanjan ja Portugalin osalta, sekä temaattinen keskustelu investoinneista.

Slovakian puheenjohtajuuskauden työohjelma

Uusi puheenjohtajamaa Slovakia esitteli lyhyesti kautensa ohjelman. Keskeisiä teemoja ovat talous- ja rahaliiton kehittäminen, sekä veronkierron ja petosten ehkäiseminen. Pääomamarkkinaunionin osalta puheenjohtaja tavoittelee poliittista yhteisymmärrystä Euroopan parlamentin kanssa esiteasetuksesta, arvopaperistamisesta ja rahamarkkina-asetuksesta. Keskustelut tulevat jatkumaan talletussuojan ja yhteisen julkisen varautumisjärjestelyn osalta. Muista teemoista puheenjohtaja nosti esille rahanpesun estämisen, eurooppalaisen investointisuunnitelman, maahanmuuton ja ensi vuoden EU-budjetin.

Tiedonanto lisätoimista vahvistamaan läpinäkyvyyttä ja veronkierron torjuntaa

Komissio esitteli 5.7. antamansa tiedonannon ja direktiiviehdotuksen (DAC5), jotka liittyvät rahanpesudirektiiviin ja Panama-papereista käytyyn keskusteluun. Erillisen direktiiviehdotuksen tavoitteena on saada rahanpesutiedot myös veroviranomaisten käyttöön. Tiedonannossa mainitaan myös mm. tosiasiallisen edunsaajatiedon automaattinen tietojenvaihto, toimet aggressiivista verosuunnittelua edistäviä ja avustavia tahoja kohtaan, EU-lista ja ilmiantajien suojan parantaminen. Näihin komissio palaa myöhemmin.

Käytetyissä puheenvuoroissa ehdotuksia tuettiin yleisesti. Käytiin lyhyt keskustelu aiemmin keväällä annetusta julkisesta maakohtaisesta raportoinnista ja sen suhteesta kansainvälisiin velvoitteisiin. Komissio totesi, että julkista raportointia koskeva ehdotus on tasapainoisesti valmisteltu. Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että tosiasiallisen edunsaajan selville saamista ja tietojenvaihtoa tullaan edistämään. Tiedonannosta tullaan valmistelemaan päätelmät.

Vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpano

Asiakohdassa oli esillä komission edellisellä viikolla julkistama suositus neuvoston päätökseksi koskien Espanjan ja Portugalin ryhtymistä tehokkaisiin toimiin liiallisten alijäämien poistamiseksi. Komissio totesi, että molemmat maat ovat käyneet läpi pahan taloudellisen taantuman, mutta mittavien ponnistelujen ja tehtyjen rakenteellisten uudistusten takia talouksien kurssit on saatu käännettyä. Tästä huolimatta molemmat maat ovat jääneet jälkeen vaadittavasta julkisen talouden sopeutuksesta, eivätkä ole riittävissä määrin käyttäneet olemassa olevaa taloudellista liikkumavaraa alijäämien ja velkatasojen pienentämiseksi. Komission lopputulema onkin, että kumpikaan maa ei ole ryhtynyt tehokkaisiin toimiin liiallisten alijäämien poistamiseksi. Jatkoaskelista komissio kertoi, että neuvoston yhtyessä komission näkemykseen, komission on annettava suosituksensa sakon suuruudesta kahdenkymmenen päivän sisällä. Prosessiin liittyy myös komission suositus rakennerahastovarojen jäädyttämisestä, mihin neuvostolla on kuukausi aikaa reagoida. Edelleen osana prosessia komissio tulee antamaan suosituksen neuvoston päätökseksi koskien Espanjan ja Portugalin uutta fiskaalista sopeutuspolkua.

Espanja muistutti, että heillä on mennyt taloudessa hyvin viime vuosina ja maa on ollut yksi euroalueen menestystarinoista, sekä korosti tehtyjen rakenteellisten uudistusten määrää sekä toimia julkisen talouden sopeuttamisessa. Portugali katsoi komission suosituksen olevan perusteeton ja olevan epärationaalista rangaista maata, joka on oikealla polulla. Muita puheenvuoroja ei käytetty. Puheenjohtaja totesi neuvoston hyväksyneen päätöksen, jonka mukaan kumpikaan maa ei ole ryhtynyt tehokkaisiin toimiin liiallisen alijäämän poistamiseksi.

Rahanpesun estäminen

Komissio esitteli ehdotuksen pääkohdat: viranomaisten pankkiasiakkuuksia koskevan tietojensaannin laajentaminen, anonyymin sähköisen rahan käyttäminen, virtuaalivaluuttojen vaihtopaikkojen sääntely, yritysten omistajien ja tosiasiallisten edunsaajien tietojen rekisteröinti. Lainsäädäntöehdotuksessa tehostettaisiin viranomaistyötä laajentamalla rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla olevia tietoja ja harmonisoitaisiin kolmansien maiden asiakkaiden tunnistamistoimenpiteitä. Tarkoituksena oli, että jäsenmaat voisivat ottaa huomioon uuden sääntelyn vielä täytäntöönpanovaiheessa olevan neljännen rahanpesudirektiivin yhteydessä.

Keskustelussa ehdotusta kannatettiin yleisesti, nopeita toimia tarvitaan, ei pidä odottaa uusia terroritekoja. Täytäntöönpanon aikataulu on asetettu nopeaksi, 1.1.2017 mennessä. Aikataulun epärealistisuuteen kiinnitettiin huomiota useissa puheenvuoroissa. Komissio on tietoinen

täytäntöönpanoaikataulun haasteista, mutta toimenpiteitä oli nimenomaan pyydetty pian. Puheenjohtajalle hanke on tärkeä, joten valmistelua jatketaan työryhmätasolla nopealla aikataululla.

Tilannekatsaus Baselin komitean kriisin jälkeiseen pankkien uudistusagendaan

Puheenjohtaja avasi keskustelun toteamalla, että on tärkeää vahvistaa pankkien asemaa kasvun rahoittajina, eikä vaikeuttaa pankkien tilannetta lisäsääntelyllä. Siksi on päätetty laatia neuvoston päätelmät. Komissio antoi tukensa todeten, että ylimitoitetut pääomavaatimukset saattaisivat heikentää talouden kasvua. Baselin sääntelyyn liittyen olisi huomattava, että pankit USA:ssa ja Euroopassa ovat erilaisessa tilanteessa ja niihin kohdistuu erilainen sääntely.

Käydyssä keskustelussa nostettiin esille päätelmien tarkoituksenmukaisuus, varsinkin kun G20- ja Baselin neuvotteluissa jäsenmailla on edustajansa. Toisaalta keskustelussa huomioitiin myös erot USA:n ja Euroopan sääntelyssä ja että oikeudenmukainen kilpailuasetelma on tärkeää. Suomi totesi, että ei olisi tarpeen puuttua Baselin komitean neuvotteluihin, pääomavaatimuksia olisi tarkasteltava globaalilla tasolla huomioiden pankkien kansainvälinen toiminta, mutta voi tukea päätelmäehdotusta. Keskustelussa toivottiin päätelmiin lisäystä, jossa huomioitaisiin erilaiset liiketoimintamallit ja sääntelyt. Päätelmäteksti hyväksyttiin muutamin muutoksin.

Muut asiakohdat

Neuvostossa käytiin keskustelu investointien esteiden purkamisesta osana eurooppalaisen investointiohjelmaa. Lisäksi saatiin tilannekatsaus pankkiunionin toimeenpanosta, hyväksyttiin maakohtaiset suositukset 2016, sekä yhteinen kanta G20-maiden valtiovarainministereiden kokoukseen. Kuultiin myös komission ja Euroopan keskuspankin esitykset laatimistaan lähentymisraporteista. Aamiaisella esillä oli taloustilanne ja euroryhmän raportointi.

Euroryhmä 11.7.2016

1. Talous- ja rahoitusmarkkinatilanne euroalueella

Euroryhmässä keskusteltiin talous- ja rahoitusmarkkinatilanteesta euroalueella UK:n kansanäänestyksen jälkitilanteessa. Keskustelun pohjaksi komissio ja Euroopan keskuspankki informoivat ministereitä viimeaikaisesta kehityksestä. On nähtävillä, että markkinoiden heti kansanäänestyksen jälkeinen korjausliike on vakautumassa. Tilanteen epävarmuus saattaa kuitenkin vaikuttaa keskipitkän aikavälin kasvunäkymiin erityisesti investoijien kokeman epävarmuuden johdosta. Epävarmuudesta huolimatta euroalueen maat ovat, kuten ennen kansanäänestystäkin, sitoutuneet jatkamaan tervettä kasvuorientoitunutta finanssipolitiikkaa, rakenteellisia uudistuksia sekä pankkisektorin uudistuksia.

2. Irlanti – suullinen informointi ohjelman jälkeisen 5. valvontakäynnin tuloksista

Instituutiot (komissio, Euroopan keskuspankki, Kansainvälinen valuuttarahasto ja Euroopan vakausmekanismi) informoivat suullisesti ohjelman 7.- 10.6. suoritetun valvontakäynnin tuloksista. Irlannin taloudella menee hyvin ja se on yksi EU:n nopeimmin kasvavista talouksista. Riskit liittyvät Brexitiin liittyvään epävarmuuteen ja myötäsyklisen finanssipolitiikkaan. Irlanti ministeri Noonan vakuutti, että Irlannissa on opittu menneistä virheistä ja finanssipolitiikan säännöt estävät nyt finanssipolitiikan myötäsyklisyyden.

3. Portugali – suullinen informointi ohjelman jälkeisen 4. valvontakäynnin tuloksista

Instituutiot informoivat myös Portugalissa 15.-22.6. suoritetun valvontakäynnin tuloksista. Portugalin elpyminen on jäänyt odotuksista. Haasteita liittyy julkiseen talouteen, pankkisektorin tilaan – jolla saattaa olla myös vaikutuksia julkiseen talouteen – sekä rakenteellisiin uudistuksiin, joissa momentum näyttää kadonneen. Portugalin ministeri vakuutti hallituksen olevan sitoutunut uudistuksiin, mutta toivoi, että missiot kiinnittäisivät enemmän huomiota hallituksen sitoutumiseen uudistuksiin. Pj totesi, että Portugalin kohdalla liittyy huolia haavoittuvuuteen, julkiseen talouteen ja rahoitusmarkkinoihin. On keskeistä, että Portugalilla on selvä strategia ja annetaan selvää strategista ohjausta.

4. Euroalueen finanssipolitiikan viritys

Euroryhmässä käytiin keskustelu euroalueen finanssipolitiikan virityksestä. Talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja Thomas Wieser informoi keskusteluista komiteatasolla. Keskustelussa oli ollut eriäviä näkemyksiä itse käsitteestä ja erityisesti painotuksesta makrotalouden vakauttamiseen ja julkisen talouden kestävyyteen.

Euroryhmässä katsottiin, että komission näkemys siitä, että finanssipolitiikan virityksen tulisi olla laajasti ottaen neutraalia vuonna 2017, on oikea. Jotkut ministerit katsoivat, että kasvua tukevien suunnitelmien tekeminen on vaikeaa, mutta sitä on perusteltua tutkia, koska talousarvio on siihen hyvä väline. Euroryhmätyöryhmälle annettiin tehtäväksi komission raportin pohjalta käsitellä ja raportoida siitä, kuinka eri ajankohtina toimitettuja alustavia talousarviosuunnitelmia tullaan käsittelemään.

5. Vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpano euroalueella

Komissio antoi 7.7.2016 suositukset neuvoston artiklan 126 kohdan 8 mukaisiksi päätöksiksi (ns. 126(8)-päätökset), joissa todettiin, että Espanja ja Portugali eivät ole ryhtyneet tehokkaisiin toimiin korjatakseen liialliset alijäämänsä määräajan kuluessa. Asiaa oli käsitelty teknisesti talous- ja rahoituskomitean sekä sen alternaattien kokouksissa perjantaina 8.7. Niiden pohjalta neuvoston suosituksiin oli tehty joitakin tekstimuutoksia ja Ecofin-neuvoston on määrä hyväksyä päätökset 12.7. kokouksessaan.

Euroryhmässä ministerit saivat lisäselvennystä toimeenpanoprosessin lainsäädäntönäkökohdista, erityisesti liittyen finanssipoliittisen sopimuksen asettamiin vaatimuksiin. Komissio selosti ehdotusten pohjalla olevan analyysin sisältöä. Käydyssä keskustelussa annettiin vahva tuki komission suosituksille, joten Ecofin-neuvostolle raportoidaan, että 18 euromaata äänestää yksimielisesti 126(8)-päätösten hyväksymisen puolesta neuvostossa 12.7. Katsottiin, että toimeenpanon jatkoprosessin askelissa tulee edetä ripeästi.

6. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä – investoinnit euroalueella

Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä liittyi tässä kokouksessa investointien esteisiin euroalueella sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Keskustelussa Belgia ja Slovenia käyttivät etukäteen pyydetyt puheenvuorot. Puheenvuoroissa, sekä pyydetyissä että niiden jälkeen pidetyissä, pohdittiin voisivatko finanssipolitiikan säännöt olla joustavampia investointien suhteen. Eurostatin tulkinnat ja tuotantokuilun laskenta herättivät myös keskustelua. Yksityisellä sektorilla huomio oli julkisen hallinnon tehostamisessa, yritysten toimintaympäristössä sekä sektorikohtaisissa esteissä yksityisille investoinneille. Katsottiin, että lisätyötä tarvitaan ja asiaan palataan euroryhmässä myöhemmin tänä vuonna.

Suomen edustajat

PE Vierros-Villeneuve, AVS Saarenheimo, virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi